

Міністерство
освіти і науки
України

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Механіко-технологічний факультет
НДІ техніки та технологій
Кафедра транспортних технологій та засобів у АПК

Представництво Польської академії наук в Києві
Польська академія наук відділення в Любліні
Академія інженерних наук України
Українська асоціація аграрних інженерів

90 річниця механіко-технологічного факультету
НУБІП України присвячується

**ЗБІРНИК ТЕЗ
доповідей
II Міжнародної
науково-практичної конференції
«Автомобільний транспорт та інфраструктура»**

AutoTransport and Infrastructure

11-13 квітня 2019 року
м. Київ

УДК 331.45

ОСОБЛИВОСТІ ГІГІЄНИ ПРАЦІ ВОДІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК

Марчишина Євгенія Іванівна, к. с. г. н., доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування
e-mail: marchyshyev@gmail.com

Робота водія автомобіля передбачає сприйняття великого обсягу інформації, швидке прийняття рішень. Сприйняття за допомогою зору допомагає водієві приймати рішення про зміну або збереження напрямку руху автомобіля. Експериментальні дослідження показали, що під час управління автомобілем погляд водія приблизно 78-80% часу спрямований прямо, а 20-22% – в інших напрямках: вправо, вліво, на дзеркало заднього виду та на прилади. Чим досвідченіший водій, тим раціональніше він перемикає свій погляд. Деякі водії вважають, що вночі легше працювати, оскільки інтенсивність руху дуже мала і можна їхати швидко та спокійно. Однак, у темний час доби відбувається в середньому 50% від загального числа ДТП із смертельним наслідком, хоча інтенсивність руху в 10 разів нижче, ніж вдень. Ці факти свідчать про те, що управління автомобілем у темний час доби досить складний процес з точки зору працездатності водія та вибору безпечного режиму руху [1].

Основними факторами, що виявляють вплив на організм водія протягом робочого дня, є шум, вібрація, несприятливий мікроклімат, забруднення повітряного середовища кабіни, нервово-емоційне напруження, тривала концентрація уваги, нераціональний режим праці і відпочинку, робота у відриві від підприємства.

Водій під час роботи повинен вміти визначати джерело звуку, його характер і силу. Від нормального розвитку цієї здатності залежить відокремлення з шумового фону звуків, що сигналізують про небезпеку. Ця ж здатність допомагає досвідченому водієві розрізняти за характером шуму двигуна і інших агрегатів їх несправність. Найвідчутніша дія шуму та вібрації – у вантажних автомобілях.

Великий вплив на роботу водія надає робоча поза. Конструкція сидіння повинна забезпечувати найзручніше положення водія, виключати напруження кістково-м'язового апарату та краще сприяти оглядовості. Центр ваги тіла водія повинен знаходитись на сидінні, ноги і руки – повинні бути вільними.

При занадто високій температурі повітря у салоні збільшується навантаження на серцево-судинну систему, істотно порушуються функції центральної нервової системи – знижується увага, здатність до зосередження, послаблюється почуття обережності, і водій допускає велику кількість помилок. Перегріванню сприяють висока вологість повітря, зниження швидкості руху повітря, вологонепроникний одяг, втому, ослаблення організму після перенесених захворювань. Основним заходом зниження високої температури повітря в кабіні та профілактики перегрівання водія є вентиляція повітря, що прискорює повітрообмін у салоні та збільшує тепловіддачу з поверхні тіла. Знижена температура повітря викликає посилену віддачу тепла та скоує рухи рук і ніг водія, знижує швидкість і точність його рухів. Висока вологість і швидкість руху повітря сприяють переохолодженню організму, виникнення простудних захворювань [2].

Дуже важливо стежити за станом повітря у салоні автомобіля, який може забруднюватись парами палива і шкідливими хімічними речовинами: вуглеводнями, оксидами азоту, чадного газу. Перевищення вмісту зазначених речовин у повітрі салону автомобіля вище ГДК призводить до погіршення роботи органів зору і слуху, порушується координація рухів, передчасно з'являється втома, сонливість. Найбільша концентрація шкідливих хімічних речовин у повітрі салону автомобіля спостерігається під час роботи двигуна на холостому ходу, при технічній його несправності. Основними напрямками в боротьбі за чистоту повітря у салоні автомобіля є: правильне регулювання двигунів на мінімум токсичності відпрацьованих газів, поліпшення робочого процесу двигунів внутрішнього згорання, установка гумових прокладок, що закривають отвори у підлозі салону, використання вентиляції, постійний контроль справності роботи двигунів автомобілів, утримання від куріння під час руху.

Головним завданням раціональної організації режиму праці водіїв є підтримка протягом усієї робочої зміни високої ефективності праці із збереженням їх здоров'я. Внутрішні регламентовані перерви для відпочинку потрібно встановлювати з урахуванням умов та характеру праці водіїв. Першу перерву встановлюють через 2-3 години після початку роботи на лінії, у другій половині дня регламентовані перерви встановлюють не рідше, ніж через кожні 2 год. тривалістю по 10 хв. Заборонено залучати до надурочних робіт та встановлювати тривалість робочої зміни понад десять годин водіям із стажем роботи менше 3 років; у віці понад 55 років; тим, які часто і тривало хворіють.

Автотранспортні підрозділи підприємства повинні бути забезпечені санітарно-побутовими приміщеннями, кімнатами для прийому їжі. Адміністрація підприємства повинна забезпечити проходження водіями обов'язкових попередніх та періодичних медичних оглядів, організувати та проводити гігієнічне навчання водіїв, а також курс підготовки надання першої

медичної допомоги під час ДТП. Для дотримання правил особистої гігієни водій повинен мати в автомобілі миючі засоби, щітку для миття рук, рушник, ганчір'я для витирання рук від паливно-мастильних матеріалів.

Для зниження нервово-психічного напруження та виробничої втоми водія мають велике значення фізкультурна пауза, психологічне розвантаження, повноцінний сон, особистий контроль своїх дій тощо. При виконанні цих заходів праця водія буде безпечною та успішною.

Література

1. Войналович О.В., Марчишина Є. І. Охорона праці на автотранспорті АПК. К: Основа, 2015.- 442 с.
2. Войналович О.В., Марчишина Є. І. Охорона праці у галузі (автомобільний транспорт). К: Центр учбової літератури, 2018.- 695 с.